

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABE -BOLYAI CLUJ-NAPOCA
1.2 Facultatea	TEOLOGIE ORTODOX
1.3 Departamentul	TEOLOGIE ORTODOX
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE (interdisciplinar cu domeniul Psihologie)
1.5 Ciclul de studii	MASTER
1.6 Specializarea/Programul de studiu	CONSILIERE PASTORAL I ASISTENȚĂ PSIHO-SOCIAL

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	AC IUNE PASTORAL ÎN POSTMODERNITATE. DIAGNOZE ȘI TEHNICI DE INTERVENȚIE PASTORAL						
2.2 Titularul activităților de curs	Arhim. Conf. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.3 Titularul activităților de seminar	Arhim. Conf. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					55
Pregătirea seminariilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					1
3.7 Total ore studiu individual					108
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu e cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiecții Power Point și audiții
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiecții Power Point și audiții

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să se exerseze în utilizarea integrată a aparatului conceptual și metodologic psihologic/teologic pentru a rezolva probleme teoretice și practice ridicate de realitatea psihică și spiritual-duhovnicească individual și colectiv; • Să utilizeze nuanțat și pertinent criteriile și metode de evaluare psihologic -duhovnicească pentru a formula judecăți de valoare și a fundamenta decizii constructive pentru problematica psihologic și spiritual-pastoral individual și colectiv; • Să elaboreze proiecte/programe profesionale utilizând inovativ un spectru variat de metode psihologice și pastoral-misionare;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să dobândească competența de a-i exercisa pe credincioși în slujirea semenilor, în viața de comuniune și în mântuirea creștinilor; să aibă forță de convingere și potențial de implicare corespunzătoare în acțiunile social-caritative; să manifeste deschidere față de ideea înființării unor centre sociale și de consiliere psiho-pastoral în viitoarea parohie; • Să-și formeze un spirit critic atent la deviațiile propriilor preșteri, conștientizând „inteligentă” specific faptului religios.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și înțelegerea limbajului specific: cunoașterea unor arii disciplinare din psihologie și a dezvoltărilor teoretice; • Deprinderea masteranzilor cu analiza, practica și prognoza pastorală, cunoașterea mecanismelor pastorale de intervenție în parohie, familiarizarea lor cu paradigmele teoretice și practice psiho-pastorale performante; • Conturarea unui profil pastoral corespunzător pentru viitorii lideri de comunitate din lumea de mâine; familiarizarea lor cu exigențele psihologice și psihoterapeutice ale activității pastorale; conștientizarea complexității și a rapidității mutațiilor ce survin în realitatea contemporană și deprinderea lor spre a se raporta constructiv, eficient și într-o manieră pastoral-duhovnicească la acestea.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Exersarea potențialului masteranzilor de a răspunde într-o manieră pastoral-duhovnicească la provocările pe care realitatea complexă postmodernă din parohiile urbane și rurale ale României Europene le face viitorilor lideri de comunitate (preoți, asistenți sociali, psihologi) urmînd în acest sens: a. familiarizarea studenților cu conceptele fundamentale din Psihoterapia Pastorală; b. punerea în context pastoral-local a tendințelor și a liniilor majore de evoluție a evenimentelor la nivel mondial, european și național; c. reflectarea la nivel local-parohial a gândirii și acțiunii Bisericii la nivel patriarhal-sinodal și eparhial; d. exersarea capacității lor de a da răspunsurile potrivite la frământările credincioșilor dornici de progres duhovnicesc, în contextul cultural postmodern. • Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitînd riscurile unei intervenții pastorale diletante; Să cunoască marile erori ale consilierii pastorale neprofesioniste, fiind evitate metodice invitațiile la comoditate pe care le face societatea postmodernă; să distingă și să elimine elementele specifice manipularii în atitudinea și comportamentul propriu și al semenilor; să fie <i>propune</i>, iar nu <i>impune</i> credința;

8. Con inuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observa ii
<p>Scleroza modernit ii. Analiz a degener rilor post-iluministe. Profilaxii pastorale. Paradoxul lui Karl Lowith: „Civiliza ia n scut din cre tinism este cre tin în origine i anti-cre tin în rezultat”. Muta iile „de structur ”, iar nu „de conjunctur ”, din lumea contemporan , restructur ri ale mentalului colectiv aflat în ruptur cu marea traduc ie cultural a modernit ii; Concilierea Ortodoxiei cu modernitatea; necesitatea unui discret i perpetuu „aggiornamento”; dialogul cu cultura vremii; Biserica Ortodox – „la în l imea” vremurilor, sau „în contratimp” cu ele?</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Reflec ia responsabil asupra paradigmei culturale contemporane, datorie prioritar a p storului de ast zi; imersia în Tradi ie finalizat cu o reîntinerire a vie ii duhovnice ti a Bisericii de azi; Noul areopag de propov duire a Evangheliei: mentalul colectiv; concuren a istoric „credin -ra iune” i adev rata înving toare; Modernitatea – sub zodia ideologiei ra ionaliste; epoca refuzului credin ei de c tre intelectuali ca pozi ie foarte r spândit ;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Postmodernitatea substituie ra iunea cu instinctul? subcultura de mas a pl cerilor; formarea pastoral autentic i obiectivul „de prelucrat”: etajul emo ional i cel cerebral; eliminarea r ului prin cre terea omului în „putere de a iubi”; „Gândirea fragil ” – curentul filosofic n scut din dezam girea produs de ra iunea rece i arogant ; pr bu irea dogmei progresului infinit; exclusivismul, inclusivismul i indiferentismul – trei posibile raport ri la religii corespunz toare i la trei epoci istorice diferite. Posibile coresponden e.</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Cercul vicios al ultra-economismului i mecanismele deposed rii treptate de libertate, consumismul: form cea mai degradat a materialismului; Institu iile – forme manipulative de opresiune în folosul unora? Codul etic formulat de modernitate; evitarea conflictelor printr-un comportament luminat de o Ra iune Universal ; Analiz pastoral a triadei: Ev Mediu, Modernitatea i Posmodernitate; teocentrism, antropocentrism i nihilism; modernitatea pierde, treptat, r spunsul la întreb rile existen iale iar P. lichideaz întreb rile; pastorala eclesial între ateismul militant i indiferen ;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Revolu ia bio-tehologic i efectele ei; provoc rile pastorale ale ingineriei genetice i amenin rile f cute nucleului cre tin al civiliza iei noastre; Analiz pastoral a dilemelor Modernit ii: 1. Sciziunea dintre prescrip iile moralei cre tine i legisla ia civil ; 2. Definirea ideii de „progres”; 3. Distinc ia dintre „r zboaiele drepte” i nedrepte; Legitimitatea „moderniz rii” credin ei (?); riscurile adapt rii totale la preten iile prezentului; atrac ia magnetic a ira ionalismului; Modernitatea i orizontul exhaustiv al aspira iilor umane propus de ea;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	

<p>Fluctua ia contemporan între secularizare i resacralizare; înclina ia spre metafizic a min ii umane; chestiuni cu puternic poten ional metafizic excluse dezbaterii publice; Drama culturii laice: abandonarea la con iin a privat a problemei adev rului; coroziunea agnosticismului, relativismului;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Un program pastoral operativ: penetrarea esutului social cu mesajul cre tin prin crearea de spa ii de discu ie public , de analiz , de reflec ie i propuneri concrete; c i de a te opune uraganului secularizator din planul valorilor; Redescoperirea de noi modalit i i limbaje de comunicare a credin ei; conceputul de „în elepciune” pastoral ; permanenta re-exprimare a dragostei într-o manier nou ; contactul constat cu vie i convertite, transformate de întâlnirea cu Dumnezeu;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Domina ia relativismului moral în societ ile bun st rii materiale „instalate” confortabil în istorie; Universul axiologic al tinerilor de ast zi. Sensul existen ei concrete cotidiene. Concepte deprimante din punct de vedere pastoral: ateism practic, ra ionalism exacerbat, materialism hedonist. Psihoterapie pastoral ; Bipolaritatea cre tinismului, fundamentat atât pe Cruce, cât i pe Înviere. Viziunea antropologic eronat a iluminismului i corec ia pastoral restant ;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Rolul predominant al mass-mediei în demersul educativ-formativ contemporan. „, colile paralele”, „individul antenelor” i dezr d cinarea postmodern ; Fractura cultur /religie i economie/tehnologie; Pedagogia, pastorală i educa ia interculturale – urgen a timpurilor noastre; credin a reactiv i credin a prospectiv ; Criza con iin ei de apartenen eclesial . Confruntarea constructiv din sânul comunit ilor religioase maturizate sub aspect duhovnicesc; muta ii de conduit vizibile i verificabile la omul întors la Dumnezeu;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Noi instrumente de convertire i edificare permanent a comunit ii eclesiale; Cunoa terea con inutului doctrinar propus de Biseric într-o manier fundamentat critic; Reflexul obsesiv de „a supune totul la verificare”; Pastorală i concep ia dinamic despre Adev r. Ierarhia „adev rurilor”; „Convertirea” comunit ilor eclesiale: dep irea eclesiocentrismului, recuperarea autenticelelor valori i a sim ului critic, optimismul în raport cu lumea, stilul de via ospitalier.</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>„Sacrificiul face parte din defini ia omului”. Religiile i sensul jertfei; Antropologia teologic a sacrificiului; Experien a biblic agrar i nomad ; Sacrificiul uman arhaic în subcon ientul colectiv; sacrificiul de mas ; spiritualizarea i interiorizarea sacrificiilor; Mecanismele sacrificiale din istoria omenirii; consubstan ialitatea jertf -violen ; refulatul miturilor; Martirul i c l ul – în perspectiv pastoral ; condi ia cre tin în orizontul modelului hristic; Sistemele totalitare i eliminarea categoriilor „culpabile”; Dezv luirea „lucrurilor ascunse de la întemeierea lumii” (Matei 13,35); Sacrificiul la români. F r jertf , cre tinismul „într în putrefac ie”.</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Anatomia psiho-pastoral a postmodernit ii. Contextualizarea cultural a ac iunii pastorale în România contemporan ; De la optimismul marilor performan e din modernitate (Revolu iile: cultural , tiin fic , politic i industrial) la depresia produs de marile decep ii ale postmodernit ii; Agonia i crizele modernit ii; Dincolo de expectativele sociale uria e; Cre tinismul i cultura post-modern : incompatibilit i structurale.</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri, r spunsuri, dezbateri pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhim. Teofil Tia, <i>Reînnoire profetic i fidelitate fa de Tradi ie: exigen e pastorale ale epocii post-iluministe</i>, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700. ▪ <i>Elemente de Pastoral Misionar pentru o societate post-ideologic</i> , Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003. 		

- Idem, *Reîncre tinarea Europei? Exegeza religiei în misiologia i pastorală occidentală contemporană*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001;
- Idem, *Il dramma della solitudine in una società dei consumi*, Vicenza, Edit. LIEF, 2011, p. 33.
- Idem, *Fertilizarea creștină a culturii*, Edit. Reîntregirea, Alba-Iulia, 2003;
- Idem, *Pastorală misionară într-o Europă descrescătoare. Exigențe și priorități*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009, 28 p.
- Idem, *Pastorală în mediile urbane industrializate. Analiză teologico-pastorală a urbanității*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Șiguranță: radiografie unei etnii fără frontiere. Pentru o pastorală a romilor*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Toamna vieții. O invitație la reflecție pastorală*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Expansiunea noilor misiuni religioase. Lectură pastorală a fenomenului sectar*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Noiunea de „șir de” în cultura postmodernă. Pentru o pastorală a șirurilor erei post-industriale*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Pedagogia pastorală în criza valorilor*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Strategii de comunicare a credinței. Cateheza în universul cultural al adulților de astăzi*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- Idem, *Pastorală tinerilor în era postmodernă. Tendințele socio-culturale ale lumii contemporane*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- „Dezvăluiri ale lucrurilor ascunse de la întemeierea lumii” (Matei 13,35). *Condiția umană între violență și sacrificiu în crimă. Retrospectivă pastoral-istorică*. Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009(8)(7), 28 p.
- *Enciclopedia di pastorale. Fondamenti* (a cura di Bruno Seveso e Luciano Pacomio), Edizioni Piemme, Casale Monferrato, 2000, 700 p.
- Enrico BARAGLI, *Mutazioni dei "mass media" e strutture ecclesiali*, in *Civiltà Cattolica*, 1990 (..) 149, (3351), p. 260-169;
- Gregory BAUM, *La chiesa e i mass media*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 90-100;
- Bruno CESCONE, *Partecipazione e comunicazione: la liturgia e la cultura della notizia*, in *Rivista Liturgica*, n° 69, LXXX (1993), p. 212-223;
- John COLEMAN, *La sociologia dei media*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 15-28;
- Giuseppe DAL FERRO, *Comunicazione sociale e partecipazione*, ed. Dehoniane, Bologna, 1979;
- Idem, *Mass media ed emarginazione sociale*, in *Le chiese del Nord-Est. Religiosità e cultura* (a cura di Giuseppe Dal Ferro, S. Fortuna, M.V. Nodari), ed. Messaggero, Padova, 1991;
- Giuseppe DE ROSA, *Tra informazione e disinformazione. Il ruolo dei "mass media" in Italia*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3420 (1992), VI, pp. 621-630.
- P. DONI, *Comunicare per un genere diverso di vita*, in *Credereoggi*, 13/1983, pp. 93-102;
- Franz-Josef EILERS - Roberto GIANNATELLI (a cura di), *Chiesa e comunicazione sociale. I documenti fondamentali*, ed. Elle Di Ci, Torino, 1996;
- Virgilio FANTUZZI, *Cinema, veicolo di cultura e proposta di valori*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3478 (1995), II, pp. 363-374.
- Michael GALLACHER, *Teologia, Arte, discernimento e cinema*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3478 (1995), II, pp. 388-398.
- Elena A. A. GARCEA, *La comunicazione interculturale. Teoria e pratica*, ed. Armando, Roma, 1996;
- P. GIURIATI - G. GAMBIN, *La comunicazione umana: struttura, caratteri, forme*, in *Credereoggi*, 13/1983, pp. 5-20;
- Thomas HAUSMANNINGER, *Linee fondamentali di un'etica dell'intrattenimento nei mass-media*, in *Morale in una cultura dei mass-media* (Werner WOLBERT ed.), ed. San Paolo, Milano 1998, p.89-116;
- Joan HEMELS, *Democratizzazione e controllo dei media. I problemi e il dibattito*, in *Concilium "I Mass Media"* (edd. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 40-62;
- Gerfried W. HUNOLD, *Etica dell'informazione prolegomeni a una cultura dello spazio pubblico mediale*, in *Morale in una cultura dei mass-media* (Werner WOLBERT ed.), ed. San Paolo, Milano 1998, p.27-52;
- Aldous HUXLEY, *Il mondo nuovo*, Mondadori, Milano, 1951;
- Wilhem KORFF, *Il mondo dei media come ambito culturale autonomo*, in *Morale in una cultura dei mass-media* (Werner WOLBERT ed.), ed. San Paolo, Milano 1998, p. 7-26;
- Karl-Josef KUSCHEL, *Estetica senza etica? Alcune analisi sulla letteratura contemporanea*, in *Morale in una*

cultura dei mass-media (Werner WOLBERT ed.), ed. San Paolo, Milano 1998, p.53-88;

- Carlo Maria MARTINI, *La Chiesa e i media*, in *Morale in una cultura dei mass-media* (Werner WOLBERT ed.), ed. San Paolo, Milano 1998, p.117-128;
- *Mass media* (la voce) in *Nuovo Dizionario di Spiritualità* (a cura di Stefano De FLORES e Tullo GOFFI), ed. Paoline, Roma, 1979, p. 917-932;
- D. MC.QUAIL, *Le comunicazioni di massa*, Il Mulino, Bologna, 1986;
- José Antonio MERINO, *L'uomo come dimensione relazionale. Implicazioni epistemologiche*, in *Gli Istituti di scienze religiose nella chiesa. Per uno statuto epistemologico* (a cura di C. M. SERSALE), ed. Dehoniane, Bologna (ed Editrice Antonianum, Roma), 1991, pp. 129-148.
- Johann Baptist METZ, *La trappola elettronica. Osservazioni teologiche sul culto religioso in televisione*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 83-89;
- Gian Franco POLI - Marco CARDINALI, *La comunicazione in prospettiva teologica. Riflessione sugli aspetti comunicativi della fede*, ed. Elle di ci, Torino, 1998;
- Neil POSTMAN, *Divertirsi da morire. Il discorso pubblico nell'era dello spettacolo*, Longanesi, Milano, 1986.
- Lorenzo PREZZI, *La coscienza ecclesiale nel mare dei media*, in *Regno-Attualità*, n°6/1996, pp. 179-187;
- Karl RAHNER, *Messa e televisione*, in *Missione e grazia. Saggi di Teologia Pastorale*, Paoline, Roma, 1966, p. 271;
- Luigi SARTORI, *Il dialogo, metodo della Chiesa del Vaticano II*, in *Credereoggi*, 13/1983, pp. 59-72;
- Paul SOUKUP, *I documenti della chiesa sui mezzi di comunicazione*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 100-110;
- John STAUDENMAIER, *I media: tecnica e cultura*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 28-39;
- *Strumenti di comunicazione sociale* (la voce) in *Nuovo Dizionario di Teologia* (a cura di Giuseppe BARBAGLIO e Severino DIANICH), ed. Paoline, Roma, 1979, p. 1583-1596;
- Miklòs TOMKA, *Europa Centro-Orientale: la trasformazione del mondo dei media*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 74-82;
- Giuseppe TRENTIN, *Movimenti ecclesiali, identità cristiana e competenza comunicativa*, in *Credereoggi*, 13/1983, pp. 83-92;
- Kenneth WOODWARD, *La religione sulla stampa laica: l'impatto del mezzo sul messaggio*, in *Concilium "I Mass Media"* (ed. John COLEMAN e Miklòs TOMKA), n° 6/1993, p. 137-152;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observa ii
Indicii concrete ale unui proces în curs, de „lep dare” a cretinismului: anticre tinismul în România, ca „tr dare” na ional i alienare; condi ia postiluminist contemporan ; atractivitatea cre tinismului ast zi i for a lui de „seduc ie”;	Prezentare, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri pe tema subiectului; audi ii documentare i studii de caz filmate	Seminarul dureaz o or .
Valori/reguli unanim recunoscute de omenirea contemporan ; Trebuie religia s „dicteze” normele de comportament public? Conceptul de „om” în cultura iluminist i în cea cre tin ; Omul – singura f ptur creat de Dumnezeu „pentru ea îns i”; „ <i>Homo brutalis</i> ” i dogma iluminismului ateu; Procesul de „umanizare” are loc doar asimilând valorile propuse de Mântuitorul Hristos; marile direc ii de faliment ale Modernit ii; Seduc ia principiului „orice instinct este lege”;	Prezentare, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri pe tema subiectului; audi ii documentare i studii de caz filmate	
Urgen a primordial a Pastorei Ortodoxe: restituirea primatului persoanei asupra lucrurilor, a unei viziuni transcendente asupra celei imanente; reînnoirea continu din interior în optica comuniunii;	Prezentare, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri pe tema subiectului; audi ii documentare i studii de caz filmate	
Principii pastorale de ac iune în postmodernitate: credin a cre tin trebuie s aib un impact real asupra tuturor sectoarelor vie ii publice; voca ia Evangheliei este aceea de a transforma creator/transfigura comportamentele individuale i sociale; convertirea con tiinelor; prioritatea de ac iune asupra factorilor de decizie, care trebuie s dobândeasc convingeri cre tine;	Prezentare, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri pe tema subiectului; audi ii documentare i studii de caz filmate	
Sfid rile „secularismului tehnocratic”: de la „ <i>homo ludens</i> ” la	Prezentare, metode	

„ <i>homo faber</i> ”; primatul tehnicii asupra eticii; al relativului asupra absolutului; atrofierea metafizicii; tipuri de cultur antropologic antagoniste: umanist tradițional și tiințific -neoiluminist ;	interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Teza iluministă a indiferenței publice față de adevăr: creșterea nivelului bunăstării materiale și criza solidarității; permisivismul și conformismul față de modele trecătoare; comoditatea fizică și cultura instinctelor; cancerul democrației: aezarea enunțurilor pe același plan, fără o selecție axiologică; Apartenența fragilă; Atenuarea autorității normelor și absența unui proiect colectiv captivant;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Urgența pastorală: seva Evangheliei trebuie să prindă ethosul comunității umane: 1. Modelele de comportament tipice unui mediu; 2. Criteriile de judecată; 3. Valorile dominante; 4. Obiceiurile și tradițiile; 5. viața familială, socială, politică etc.; Evoluția credinței de la ipoteza ideologică - „simplă presupunere că Dumnezeu există” la dimensiunea vieții și orientare existențială;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Conflictul dintre adevăr și votul majorității: intersecția democrației cu cretinismul și sinteza dintre credință și cultură ca exigență a culturii; Tentativele consecutive de descriere a Europei; o nouă „ofertă” de spiritualitate pentru Europa;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Prioritățile pastorale mondiale: reconcilierea cu Creșterea și spiritul „capitalismului social”, fundamentat pe filosofia individualismului și a egoismului; interdependența planetară a popoarelor lumii de astăzi; mondializarea crizelor impune depășirea culturii individualiste;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Demnitatea umană și dependența de Absolut: Civilizația contemporană – o epocă a contrastelor; Societatea postcretină? Indicii clarificatoare; promovarea cu dezinvoltură a unui secularism feroce; Conviețuirea într-o cultură disprețuitoare a valorilor credinței; Seducția indiferențismului și a agnosticismului; rădăcinile psihologice ale credinței și ale ateismului; vectori individuali și sociali;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Profilul postiluminismului. Iluminismul și epoca umanismului militant; atitudinea dumnezeiească față de „mister”; Experiența de „conexiune universală” și simbolul mistic; neurologia și „efectul de ansamblu”; Transfigurarea doctrinarului în spațiul iudaic; Raportul dinamic: slujbă liturgică, moral-ascetică, doctrină; Experiența mistică și „revelațiile private”. Coordonate hermeneutice;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Dumnezeu - „incomodul” din cultura transgresiunii. Problema primatului între credință și rațiune; inteligența artificială; imagistica prin rezonanță magnetică și mutațiile din hipotalamus; raționalitatea credinței; Adevărata identitate a credinței, în perspectivă pastoral-duhovnicească; radicalizarea atitudinii anti-creștine; ignoranța lui Hristos și declinul Occidentului; Decretarea – fenomen de masă, arogant și dinamic; profilul pastoral al erei postideologice;	Prezentare, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri pe tema subiectului; audiții documentare și studii de caz filmate	
Recapitulare și exerciții practice	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
Bibliografie <ul style="list-style-type: none"> • Isidor Baumgartner, <i>Psicologia Pastorală</i>, Roma, Edit. Borla, 1993; • Idem, <i>La relazione pastorale di aiuto. Camminare insieme</i>, Torino, Edizioni Camilliane, 1993; p. 167-177; • Angelo Brusco, <i>Il colloquio con i malati gravi e in fase terminale</i>, în <i>Anime e corpi</i> 118(1985), • Bruno Giordani, <i>La psicologia in funzione pastorale. Metodologia del colloquio</i>, Brescia, Edit. Scuola, 1981; • Christos Yannaras, <i>Contra Religiei</i>, București, Edit. Anastasia, 2011; • Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, <i>Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog</i>, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009; • Horea Roman-Patapievic, <i>Om recent</i>, București, Edit. Humanitas, 2010; • Emilianos Timiadis, <i>Preot, parohie, înnoire</i>, București, Edit. Sofia, 2001; 		

- Ioan Suci, *Eroism. Terapie contra mediocrit ii*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001;
- William Basil Zion, *Eros i transfigurare*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bob il ;
- Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, *Teologia Pastoral . Pornind de la frumuse e*, Târgu-L pu , Edit. Galaxia Guttenberg, 2007;
- Evandro AGAZZI, *La scienza non è solo un sapere*, in *Cultura scientifica e interdisciplinarità*, ed. "La Scuola", Brescia, 1994, pp. 43-51; *Tra Scienza e scetticismo*, in *Il mondo incerto* (a cura di Pera), ed. Laterza (Sagittari Laterza - 74), Roma-Bari, 1994, pp. 85-104.
- Antonio Maria BAGGIO, *Scienza e bellezza*, in *Nuova Umanità*, n°57/1988, pp. 33-47;
- Achille ARDIGO' - Franco GARELLI, *Valori, scienza e trascendenza. Una ricerca empirica sulla dimensione etica e religiosa fra gli scienziati italiani*, ed. Fondazione Giovanni Agnelli, Torino, 1989;
- Vincenzo BATTAGLIA, *La teologia in dialogo con la filosofia e le scienze umane. Aspetti metodologici*, in *Gli Istituti di scienze religiose nella chiesa. Per uno statuto epistemologico* (a cura di C. M. SERSALE), ed. Dehoniane, Bologna (ed Editrice Antonianum, Roma), 1991, pp. 241-244.
- Carlo BORASI, *Scienza e teologia. Ragioni di un dialogo*, ed. Dehoniane, Bologna, 1993.
- Ennio BROVEDANI, *Le dimensioni etiche della ricerca scientifico-tecnologica*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3437 (1993), III, pp. 382-387.
- George V. COYNE, *Religione e scienza: tradizione e attualità*, in *Civiltà Cattolica*, q. 3396 (1991), IV, pp. 585-592;
- Christopher J. CORBALLY, *Scienza e fede: il punto di vista di un astronomo*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3459-3460 (1994), III, pp. 274-283.
- Jacques DERRIDA, *Fede e sapere. Le due fonti della "religione" ai limiti della semplice ragione*, in *Annuario Filosofico Europeo: La Religione* (a cura di Jacques DERRIDA e Gianni VATTIMO), ed. Laterza, Roma-Bari, 1995, p. 3-74;
- Fiorenzo FACCHINI, *Le origini dell'uomo: le ragioni della scienza e le ragioni della fede*, in *Sette e Religioni*, 4/1991, pp. 621-647.
- Franco Ferrarotti, *I limiti della scienza e il suo illusorio trionfo*, in *Una fede senza dogmi*, ed. Laterza, Roma-Bari 1990, pp. 69-98;
- Michael Paul GALLAGHER, *A proposito di un recente dialogo su Dio e scienza*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3430 (1993), II, pp. 327-338.
- Gualberto GISMONDI, *Etica fondamentale della scienza*, ed. Cittadella, Assisi, 1997; *Fede e ragione scientifica. I limiti strutturali del razionalismo scientifico*, ed. Istituto Padano di Arti Grafiche, Rovigo, 1980; *Scienza e fede: binari per la vita dell'uomo*, in *Presbyteri*, n°33/1999, pp. 581-592; *Scienze umane e fenomeno religioso*, in *Gli Istituti di scienze religiose nella chiesa. Per uno statuto epistemologico* (a cura di C. M. SERSALE), ed. Dehoniane, Bologna (ed Editrice Antonianum, Roma), 1991, pp. 177-197. *Le scienze umane in dialogo con la filosofia e la teologia. Aspetti metodologici*, in *Gli Istituti di scienze religiose nella chiesa. Per uno statuto epistemologico* (a cura di C. M. SERSALE), ed. Dehoniane, Bologna (ed Editrice Antonianum, Roma), 1991, pp. 219-240.
- Carlo Maria MARTINI, *Orizzonti e limiti della scienza. Decima cattedra dei non credenti*, ed. Raffaello Cortina, Milano, 1999;
- José Antonio MERINO, *La filosofia in dialogo con la teologia e le scienze umane. Aspetti metodologici*, in *Gli Istituti di scienze religiose nella chiesa. Per uno statuto epistemologico* (a cura di C. M. SERSALE), ed. Dehoniane, Bologna (ed Editrice Antonianum, Roma), 1991, pp. 207-218.
- Saturnino MURATORE, *Futuro del cosmo, futuro dell'uomo. Le sfide dei saperi scientifici alla teologia*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3482 (1995), III, pp. 107-121.
- Luciano PELLICANI, *Ricerca della certezza e rifiuto della modernità*, in *Il mondo incerto* (a cura di Pera), ed. Laterza (Sagittari Laterza - 74), Roma-Bari, 1994, pp. 227-246.
- Giuseppe PHAN Tan Thanh, *La teologia e le scienze delle religioni*, in *Gli Istituti di scienze religiose nella chiesa. Per uno statuto epistemologico* (a cura di C. M. SERSALE), ed. Dehoniane, Bologna, 1991, pp. 269-276.
- Giacomo ROSSI, *Interpretazione del Vangelo e Psicologia. Osservazioni in margine a un libro di E. Drewermann*, in *La Civiltà Cattolica*, q. 3482 (1995), III, pp. 148-156.
- Gianpaolo SALVINI, *La tecnologia: aiuto o pericolo?* in *Civiltà Cattolica*, II/1994 (3452), pp. 154-164.

9. Coroborarea con inuturilor disciplinei cu a tept rile reprezentan ilor comunit ii epistemic, asocia ilor profesional e i angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul urm re te abilitarea preo ilor (i a masteranzilor, în general) cu munca în echip , distribu ia corespunz toare a parcelelor de ac iune, interven ia profesionist pe un culoar de competen bine

delimitat, corespunzător propriilor competențe etc.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota final
10.4 Curs	Parțial	Examinare oral	20%
	Examen	Examinare scris	70%
10.5 Seminar/laborator	Calificativ	Verificare oral pe măsura participării la discuții	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoștințele minime pentru nota 5: cunoașterea a jumătate din temele tratate și dezbateri la orele de curs și seminar;			

Data completării

1 februarie 2014

Data avizării în departament

.....

Semnătura titularului de curs

Arhim. Conf. dr. Teofil Tîa

Semnătura directorului de departament

.....

Semnătura titularului de seminar

Arhim. Conf. dr. Teofil Tîa